

Blackout byl jen předzvěst. České firmy čeká energetická zkouška, na kterou většina není připravená

7.7.2025 - | PROTEXT

Skutečná hrozba se totiž neodehrává v jednotlivých incidentech. Podle scénáře provozovatele přenosové soustavy ČEPS může už v roce 2027 docházet až k dvaceti hodinám ročně, kdy nebude možné garantovat dodávku elektřiny. Do roku 2030 by v české síti mohlo chybět přes čtrnáct terawatthodin elektrické energie. To je přibližně tolik, kolik za rok vyrobí jaderná elektrárna Dukovany.

Přesně tato témata řeší PKV v jejich nejnovějším podcastu PKV Talk. „Říkáme si, že jsme exportní země, ale pokud budou chtít všichni dovážet, nebude odkud. Přebytek energie v evropské síti nevzniká tehdy, kdy ji skutečně potřebujeme,“ říká Jiří Španihel, technický ředitel energeticko-poradenské společnosti PKV, v podcastové sérii PKV Talk

Nepříjemná, ale předvídatelná realita

Pro většinu veřejnosti i části soukromého sektoru zůstává téma bezpečnosti dodávek elektřiny vzdálené. Firmy řeší spíše aktuální faktury než to, co znamená dlouhodobá strukturální změna. Jenže právě ta začíná být určující. Podle Jiřího Španihela Česko přistupuje k transformaci pomaleji než okolní státy, a přitom dopady přicházejí bez ohledu na připravenost.

„Lidé pořád čekají, že se svět vrátí do stavu před covidem a před válkou. Ale to už se nestane. Ti bystřejší začínají vnímat změny jako příležitost,“ říká Ivan Korolov, specialista na komunální energetiku ve společnosti PKV. Podle něj řada organizací dál spoléhá na improvizaci a odkládá rozhodnutí, která měla padnout už dávno.

Připravených je málo. Často chybí i základní data

Klíčovým rizikem není technologie ani legislativa. Je jím nepřipravenost. Podle Korolova a Španihela nemá většina obcí, měst ani podniků ani základní přehled o své spotřebě energie. Mnohé nemají energetické koncepce, chybí jim měření, chybí jim systém. V řadě případů se pracuje se špatně nastavenými distribučními sazbami, rezervovanými kapacitami, nebo vůbec žádnými daty.

„Když připravujeme rekonstrukce, potřebujeme podklady. Jenže často je nedostaneme, protože neexistují,“ říká Španihel. „Mít plán na energetiku je stejné, jako mít plán na finance nebo lidi. Pokud nemáte strategii, děláte opatření nahodile a můžete se do budoucna zablokovat.“

Podle interních odhadů se připravenost obcí pohybuje v nízkých desítkách procent. Mnoho budov veřejné správy navíc spadá do nejhorších kategorií energetické náročnosti. A firmy? Ty jsou na tom o něco lépe, ale často pouze tam, kde energetika tvoří významnou část provozních nákladů.

Spotřeba roste, flexibilita chybí

Na pozadí nových evropských směrnic, jako je EPBD IV, se odehrává zásadní změna. Budoucí legislativa bude požadovat nejen snižování emisí a spotřeby, ale také zavedení řízení spotřeby a vlastní výroby. Energetická strategie už nebude nadstandardem, ale povinností.

„Rekonstrukce budov už nebudou jen o zateplení. Přibývají povinnosti na fotovoltaiku, baterie, dobíjecí infrastrukturu. Do roku 2030 nebude možné provozovat budovy tak jako dnes,” říká Korolov. Podle něj je největším rizikem to, že se změny budou tvářit jako nenápadné, ale přijdou rychle a bez možnosti odkladu.

Řešením není technologie, ale promyšlený přístup

Podcast PKV Talk opakovaně zdůrazňuje, že klíčem není konkrétní řešení, ale systém. *„Nejde o to oblépit se panely. Jde o to, jak spotřebovávám, kdy a proč,”* říká Španihel. Bez dat a bez plánu nelze dělat dobrá rozhodnutí.

V jednom z příkladů zmiňuje Korolov klienta, který provozuje temperovaný sklad se stálou spotřebou. Kombinace fotovoltaiky a chytré baterie mu umožnila pokrýt téměř dvě třetiny roční spotřeby. A navíc slouží jako záloha v případě výpadků. Taková řešení nejsou výjimkou, ale rostoucím standardem.

Přípravení určovat si vlastní cenu

Některé firmy už dnes míří ke stavu, kdy budou energeticky téměř soběstačné. V praxi to znamená, že pro ně nebude rozhodující, kolik stojí elektřina na burze, protože si ji vyrábějí samy. **„Ten, kdo si řídí vlastní výrobu a spotřebu, bude mít výhodu. Nejen finanční, ale provozní. Bude stabilní,”** říká Korolov.

Energetická nezávislost přitom neznamená izolaci. Znamená schopnost rozhodovat. Znamená, že firma nebo obec není rukojmím výkyvů v síti, burze nebo politice. A to bude podle odborníků čím dál cennější.

Co může dělat ten, kdo dnes nic nemá

Prvním krokem není technologie. Je jí přehled. Základní analýza spotřeb, monitoring a optimalizace chování. *„Největší úspory často nevznikají stavebními úpravami, ale lepším nastavením provozu,”* říká Španihel. Až poté má smysl plánovat větší investice. Ty by měly být navrženy tak, aby na sebe navazovaly a neblokovaly další rozvoj.

„Přístup, kdy dnes vyměníme okna a za tři roky zjistíme, že nejdou kombinovat se zateplením, je pořád běžný. Je to důsledek toho, že nikdo nekouká dopředu,” uzavírá Španihel.

Energetická změna probíhá. Nečeká na to, kdo si ji připustí. Jak říkají hosté PKV Talku, čím dříve se firmy i veřejná správa začnou připravovat, tím menší bude dopad budoucích otřesů.

„Budoucnost nebude o tom, kdo má největší solární pole, ale o tom, kdo má plán. Kdo zná svou spotřebu, ví, kde má slabá místa a dokáže dělat rozhodnutí včas,” říká Jiří Španihel.

„Od toho jsme tady,” doplňuje Ivan Korolov. *„Pomáháme klientům udělat si v energetice pořádek, vytvořit si systém a zorientovat se v tom, co je čeká. Energetika už dávno není jen o technologiích. Je to zásadní ekonomické téma. Rozhoduje o nákladech, provozní stabilitě i konkurenceschopnosti. A čas běží. Kdo se začne připravovat až ve chvíli, kdy přijde tlak, bude jen hasit požáry. Naše služby a celý ekosystém PKV jsou tu proto, aby se to nestalo. Pomáháme firmám i obcím připravit se včas strategicky, promyšleně a s reálným dopadem.”*

Podcast PKV Talk se věnuje právě těmto tématům. Ne pátečnímu výpadku, ale hlavně tomu, co symbolizuje, že energetická odolnost bude čím dál důležitější a že čekat se nevyplácí.

O PKV

Tuzemská jednička na poli konzultantů v energetice. Firmám, výrobním areálům, developerům, ale i městům a obcím zpracovává energetické audity, koncepce nebo průkazy energetické náročnosti budov, a monitoring toku energií prostřednictvím softwaru Enmon. Následně navrhuje instalace obnovitelných zdrojů, které vedou k úspoře nákladů a větší energetické soběstačnosti. Mezi klienty společnosti patří například developer CTP a různé nemovitostní fondy České dráhy, Jihomoravský kraj či Masarykova univerzita a mnoho dalších. Firma je členem Asociace udržitelného podnikání, oborového uskupení facility manažerů IFMA a angažuje se v iniciativě Připrav Brno.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/-blackout-byl-jen-predzvest-ceske-firmy-ceka-energeticka-zkouska-na-kterou-vetsina-neni-pripravena/2695803>